

РЕЦЕНЗИЯ

на научните трудове и учебната дейност
на гл.ас. д-р Даниела Димитрова Попова,
представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент”
в професионално направление Администрация и управление [Икономика и
управление (Управление на туристическия бизнес)],
обявен в ДВ бр. 103 от 23.12.2011г. за нуждите на ВСУ „Черноризец Храбър”

Разработил: проф. д.ик.н. Йосиф Илиев Илиев – ВСУ „Черноризец Храбър”
Икономика и управление (по отрасли)

Настоящата рецензия е изготвена въз основа на документи, постъпили по конкурс, обявен от ВСУ „Черноризец Храбър” (ДВ, бр.103 от 23.12.2011г.) и на интернет-страницата на университета за нуждите на катедра „Администрация и управление” към Факултет по „Международна икономика и администрация” на университета. Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Инструкция №6 към Наредба №3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър”. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

1. Общо представяне на получените материали.

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат, а именно гл.ас.д-р Даниела Димитрова Попова, от катедра „Администрация и управление” на ВСУ „Черноризец Храбър”- Варна.

За участието си в конкурса, д-р Попова представя списък с общо 22 публикации. Прегледът на публикациите ми дава основание да ги приема изцяло за рецензиране, предвид директната им насоченост или достатъчно голяма близост с обявения конкурс.

По своята структура и обем, научната продукция на кандидата за доцент обхваща:

- Една самостоятелна монография в обем от **182 страници**.
- Тринадесет статии, изцяло самостоятелни, част от които на английски език в общ обем от **97 стр.**

- Седем научни доклада, един от които в чужбина, в общ обем от **53** стр.
- Едно самостоятелно учебно помагало в областта на предприемачеството, в обем от **70** стр.

Публикациите на кандидата за доцент са в **общ обем от 402 страници**.

Началният преглед на рецензираните публикации, позволява да направя няколко извода:

- **първо**, всички публикации на кандидата са самостоятелно негово дело и дават основание за конкретна персонална оценка на постиженията му;
- **второ**, публикациите са от последните години, те са напълно легитимни и са насочени към актуална проблематика в областта на конкурса;
- **трето**, в публикациите е налице значим приоритет на статиите, но е пропусната възможността за изява на кандидата, чрез студии и участие в научноизследователски проекти.

2. Данни за кандидата.

Даниела Попова е избрана за асистент във ВСУ „Черноризец Храбър” през 1999г. През месец май 2009г., защитава дисертационен труд и придобива образователната и научна степен „доктор”, а от октомври 2009г. е главен асистент в катедра „Администрация и управление” към Факултет „Международна икономика и администрация на университета” на университета. Бакалавърска и магистърска степен придобива в Икономически университет – Варна. Има следдипломна квалификация по педагогика. Около две години е преподавател в Бизнес Банк Училище – Варна. Специализирала е в Университета в Хохенхайм – ФРГ. Владее английски, френски и руски език.

3.Обща характеристика и оценка на научната продукция на кандидата.

Проучването на рецензираните по конкурса научни публикации ми дава основание да ги групирам в няколко направления:

- **Първото направление**, обхваща трудове на кандидата, насочени към актуални проблеми на управлението на туристическия бизнес.
- **Второто направление** се характеризира, чрез публикации, насочени към съвременни проблеми на управлението на човешките ресурси в бизнес организациите, с открояване сред тях на мотивационната проблематика.

- **Третото направление** обхваща публикации с насоченост към значими въпроси на предприемачеството.

Обобщено може да се посочи, че независимо от откритите второ и трето направление, те имат органична връзка с първото направление, т.е. с конкретната ориентация на конкурса. Аргументът ми в случая е, че последните две направления, третират въпроси, с научна и приложна важност за предприятията, независимо от отрасловата им принадлежност, а в този смисъл и за туристическите предприятия.

Основен труд по конкурса е монографията „Културни аспекти в управлението на човешките ресурси в туризма“. Оценката ми за труда е изцяло положителна и се основава на следните аргументи:

- Изследвана е недостатъчно разработена в научно отношение „ниша“, а именно социокултурни аспекти на управлението на човешките ресурси в туризма. В този смисъл, изследването има елементи на новост в научен план и несъмнена полезност в практически план.

- Разкрити са съществени културни взаимодействия със значимост за управлението на човешките ресурси в туризма. Особено внимание е отделено на културните платформи в туризма и тяхното влияние върху формите, методите и въздействията при управлението на човешките ресурси в туризма.

- Изведени са важни стратегически аспекти на управлението на човешките ресурси в туризма в контекста на концепцията за неговото устойчиво развитие.

- Обосновани са критерии за управление на човешките ресурси в туризма, а така също са аргументирани от системна гледна точка актуални въпроси и постановки за реализиране на мотивационни стратегии в отрасъла и туристическите предприятия.

Монографичният труд е добро постижение на кандидата, отразяващо неговите трайни интереси и търсения в областта на УЧР и мотивационната проблематика, насочени в трета глава към средата на туризма в град Варна. Като бележка по повод на труда, може да се посочи наличие, в отделни случаи, на усложнен стил на изложение, който затруднява възприемането от читателя.

Редица публикации на кандидата са посветени на актуални мотивационни проблеми, с важност както за бизнес практиката, така и за публичния сектор. Д-р Попова извежда в тази посока интересни страни и въпроси, свързани с подходите за мотивиране на човешките

ресурси, измеренията на мотивационната идентичност на предприятието, връзката „мотивация-съзидателност”, виждания за мотивационна система и др. Като отчитам важността на мотивационната проблематика в съвременните условия, оценявам твърде положително резултатите на кандидата в това направление, като обогатяващи с нови акценти в научно отношение мотивационната материя и включително като полезни за практиката виждания и постановки.

Като цяло оценявам положително резултатите от редица публикации на кандидата, ориентирани към проучване на сравнително слабо изследвани страни на предприемачеството. Имам предвид виждания и постановки, свързани с изграждането на предприемачески мрежи, изследванията на занаятчийството във Варненския регион и направени изводи с валидност за съвременните условия, тези за предприемачеството като потенциал, ориентация и възможности за създаване на добавена стойност, основани на знания, компетентности и от тук нововъведения и др.

Обобщено имам основания да оценя рецензираните публикации на кандидата за доцент, като отговарящи на изискванията за академични публикации, включително от гледна точка на постигнатата органична връзка между научност и практическа полезност.

В представената от кандидата справка са посочени открити от него седем цитирания на негови публикации в публикации от други автори.

4. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата.

Над дванадесетте години преподавателска дейност на кандидата за доцент във ВСУ „Черноризец Храбър”, оценявам положително. Основанията ми за тази оценка са както следва:

- На добро равнище разработени лекционни курсове по дисциплините: „Управление на ресторантьорството”, „Управление на малкия и средния бизнес”.
- При преподаване на дисциплините, кандидатът използва съвременни форми и методи, включително резултати от собствени изследвания, като по този начин се достига до качество на обучението, практическа негова ориентация, както и създаване на определени умения от студентите.
- Постигната е симбиоза между собствени проучвания и публикации в областта на дисциплините и умелото им въвеждане в обучението на студентите.

- Успешно научно ръководство на дипломни работи на студенти – бакалаври и на магистърски тези, където научното ръководство е по-значимо, по-широко и насочено към актуални магистърски тези в областта на конкурса.

- Много добро владение на английски, френски, немски и руски език, в комбинация със завършена следдипломна квалификация по педагогика, позволяват на кандидата за доцент, да прилага тези свои познания и умения при обучението, а това да повишава неговото качество.

- Признание за кандидата и неговата преподавателска работа е изнесен от него цикъл лекции по „Културен туризъм” в магистърска програма „Бизнес администрация в туризма” в Каса Колидж – Кипър.

5. Научни и научно-приложни приноси на кандидата за доцент.

1. Чрез проучване и систематизиране на вижданията за културата са обосновани важни взаимовръзки между протичащите глобализационни процеси, социокултурната ситуация в икономиката и произтичащи от това културни платформи на туризма (публ. А:1; Б:1,7,10,11; В:1).

2. Обогатени са съществуващи знания и по-конкретно знания свързани с методологията за осъществяване на цикъла на управлението на човешките ресурси в туристическото предприятие, както и с важни методически положения относно цялостното управление на човешките ресурси, насочени към увеличаване конкурентните предимства на предприятието (публ. А:1; Б:2,3,7; В:2,3,4,5).

3. Разширено е приложното поле за управлението на мотивацията в технологичен аспект. За целта са обосновани показатели за технологично проектиране на процеса на мотивиране на човешките ресурси (публ. А:1; Б:3,9,13; В:2,4,6,7).

4. Обосновано е прилагането на предприемаческата мрежа като възможност за адекватно кризисно управление на човешките ресурси в туристическата индустрия (публ. Б:2).

5. Чрез емпиричното изследване в туристическото предприятие са получени потвърдителни факти за трудовото изпълнение, свързани с неговата ефикасност и/или обучение с насоченост към подобрения (публ. Б:2).

6. Осъществено е проучване на развитието на занаятчийството в гр. Варна от позиции на възможно транслиране на културни модели от миналото в съвременни условия (публ. А:1; Б:4,5,6).

7. Предложен е подход към предприемачеството в бизнеса с водеща ориентация в него за създаване на добавена стойност на основата на знания и компетентности (публ. Г:1).

6. Бележки и препоръки.

1. Необходима е по-голяма прецизност в използването на важни понятия или словосъчетания в обхвата на публикации по конкурса (кризисен мениджмънт на човешкия капитал; комуникиране на ценности и икономически капитал; допълнителни стойности и др.).

2. Деликатна препоръка може да се направи относно строго научния, но в отделни публикации прерастващ в абстрактен стил на изложение. Считам, че е необходима по-голяма и разбираема за бизнеса прагматичност и конкретика на изложението. Това ще увеличи полезността на публикации за представителите на бизнеса.

3. Препоръчвам насочване на публикационната активност на кандидата към статии в престижни национални списания, както и разширяване на неговото участие с доклади в научни форуми у нас и в чужбина.

4. Насочеността на конкурса към управление на туристическия бизнес ми дава основание да препоръчам на кандидата концентриране на интереси и усилия към разработване със съответна приоритетност на самостоятелен учебник и учебно помагало по дисциплина в учебния план, на която д-р Попова е титуляр.

5. С оглед осигуряване на по-голяма разпознаваемост на кандидата сред специализираната научна общност в страната намирам за необходимо и полезно занаяд негово членство в подходящи за профила му национални научни организации, съюзи и асоциации.

6. Д-р Попова има научен потенциал, който препоръчвам с по-голяма активност да насочи и към участие в изследователски проекти.

Бележките и препоръките ми имат конструктивен характер и са насочени към бъдещата учебна и изследователска дейност на кандидата. Те не се отразяват негативно върху рецензираните трудове и не влошават тяхното качество.

7. Лични впечатления от кандидата.

Познавам д-р Попова от последните 6-7 години. В този период сме работили заедно в екип по дисциплината „Управление на човешките ресурси” сред специалности от Факултета

по „Международна икономика и администрация” на ВСУ „Черноризец Храбър” - Варна. Имам достатъчно основания за обективна оценка на нейните качества като преподавател, изследовател и личност. Тази моя оценка е висока. Д-р Попова се отличава с умения за задълбочено навлизане в нови и недостатъчно изследвани научни направления, отлична интерпретация на проучвани авторитетни автори и базови публикации, открояване на собствено мнение и позиции. Нейната организираност, чувство на отговорност и етично отношение сред колегията, аз ценя високо.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Кандидатът за доцент Даниела Попова е доктор по икономика и главен асистент във ВСУ „Черноризец Храбър” – Варна. Оценявам положително представените от нея научни трудове по конкурса. В своята цялост, актуалност и качество рецензираните трудове отговарят на изискванията за придобиване на академичната длъжност „доцент”, а така също имат преимуществена ориентация към обявения конкурс. Учебно – преподавателската дейност на кандидата дава доказателства за нейното израстване и заслужава признание чрез хабилитиране.

Имам основание да дам своята **положителна оценка** на база цялостната дейност, резултати и приноси на кандидата в конкурса, който отговаря на изискванията на ЗРАС и Правилника за неговото прилагане, както и на изискванията за развитие на академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър”. Препоръчвам на Научното жури по конкурса да предложи на Научния съвет на ВСУ „Черноризец Храбър” да избере избере д-р Даниела Попова на академичната длъжност „доцент” във ВСУ „Черноризец Храбър” по професионално направление Администрация и управление [Икономика и управление (Управление на туристическия бизнес)].

20.03. 2012 г.
гр. Варна

Рецензент:

/проф. д.ик.н. Йосиф Илиев/